

» **PLAN**

Sandvikens kommuns

Service- och varuförsörjningsplan

Styrdokumentets data

Beslutad av:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum och paragraf:	2015-12-15 §218
Diarienummer:	KS2015/500, reviderad KS2019/285
Giltighetstid:	Tillsvidare
Dokumentansvarig:	Näringslivskontoret
För revidering ansvarar:	Näringslivskontoret
För uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Näringslivskontoret

Revidering av styrdokument

Rätt att revidera ges på delegation från beslutande organ.

Orsak till revidering:	Komplettering med fokus på drivmedelsstationer, förtydligande av namn på plan och mer ingående förklaringar.
Förändring i dokumentet:	Ny struktur, tillägg av drivmedelsstationer, se orsak till revidering.
Beslutat av:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	2019-09-03 §147
Diarienummer:	KS2019/285

Beskrivning av Sandvikens kommuns styrdokument

Dokument som uttrycker den politiska viljan

VISION – övergripande måldokument, beskriver den framtida organisationen strävar mot

POLICY – Gemensamt förhållningssätt, viljeinriktning, principer inom ett område i allmänt hållna formuleringar.

Kortfattad vägledning för att nå önskad nivå/tillstånd. Innehåller inte mål.

PROGRAM – Beskriver inriktningen inom ett område för att styra mot en förändring. Innehåller mål och prioriteringar. Inga detaljerade anvisningar

PLAN – Lagstadgade benämningar på styrdokument t. ex. Översiktsplan, Detaljplan

RIKTLINJE – Hur en fråga hanteras. Högre detaljeringsgrad än i en policy. Regler eller material av informationskaraktär ska inte finnas om det inte är nödvändigt för förståelse.

REGLEMENTE – ansvarsområde och arbetsformer

Grundläggande styrning

ARBETSORDNING – Föreskrifter som behövs för handläggningen av Kommunfullmäktiges sammanträden.

REGLEMENTEN – Föreskrifter om nämndernas och revisionens verksamhet och arbetsformer.

Partssammansatta organs uppgifter, sammansättning, mandattid och verksamhetsformer

DELEGATION – Överlämnande av beslutsrätt från KF till nämnd eller från nämnd till utskott, ledamot eller tjänsteman, i visst ärende eller grupp av ärenden.

BOLAGSORDNING – Aktiebolags/handelsbolags regelverk, som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

ÄGARDIREKTIV / ÅRLIGA UPPDRAG – Ägarens viljeinriktning med ett bolags verksamhet utöver vad som framgår av bolagsordning

KOMMUNALA TAXOR – Beslut om taxor ska enligt kommunallagen beslutas av KF

KOMMUNALA FÖRESKRIFTER. STADGOR – Kommunala föreskrifter av bindande karaktär som riktar sig mot allmänheten.

Tjänstemannadokument

VERKSAMHETS- & ARBETSPLANER – Planer utarbetas årligen och anger utförligt vad som ska göras, vilka som är ansvariga och när olika aktiviteter ska vara klara.

RUTINER & REGLER – En sammanställning av aktiviteter inom ett visst område som anger hur en uppgift ska utföras. Effekten i verksamheten ska följas upp. Ska vara tydliga och inte medge egna tolkningar.

Innehåll

1	Inledning	1
2	Syfte.....	1
3	Mål	1
4	Nuläge 2019	1
4.1	Kommentarer.....	1
4.2	Nuläge dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i kommunens orter.	2
5	Stöd till kommersiell service på landsbygden	3
5.1	Investeringsstöd	3
5.2	Servicebidrag.....	3
5.3	Hemsändningsbidrag.....	3
5.3.1	Villkor för kund	4
5.3.2	Hantering och rapportering	4
6	Servicepunkter	4
6.1	Upplägg	5
6.2	Kriterier för servicepunkt.....	5
6.3	Villkor och ersättningsnivå.....	5
6.4	Grundkrav	5
6.5	Aktuella servicepunkter	6

1 Inledning

Sandvikens kommun är en relativt geografiskt utspridd kommun med områden där det finns vissa svårigheter att tillgodose medborgarnas behov av drivmedel, dagligvaruhandel och kommersiell service.

Utanför Sandvikens centralort bor ungefär 40 % av Sandvikenborna. Att bibehålla och utveckla nuvarande kommersiell service, drivmedel och dagligvaruhandel är angeläget för att ge förutsättningar för boende i kommunens orter.

2 Syfte

Varuförsörjningsplanen ska ge riktlinjer för en tillfredställande försörjning av dagligvaror och drivmedelsförsörjning till hushållen i kommunens orter.

Planen ska vara ett underlag för bedömning i samband med ansökningar om statligt och kommunalt ekonomiskt stöd till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer på landsbygden för att bibehålla kommersiell service i orterna och för att skapa förutsättningar för boende utanför centralorten.

Den övergripande målsättningen för kommunen är att trygga en god dagligvaru- och drivmedelsförsörjning för kommuninvånare på landsbygden.

3 Mål

Målsättningen är att bevara och utveckla de butiker och drivmedelsstationer där verkningarna av en nedläggning är mest kännbara för konsumenterna och orten.

Sandvikens kommun är en mellanstor kommun med relativt stora avstånd. Detta innebär att den strategiska servicen måste utgå från orterna Kungsgården, Hammarby, Åshammar, Årsunda, Järbo, Österfärnebo och Gysinge, om majoriteten av kommunens invånare som inte bor i Sandviken och Storvik ska kunna få det som kan betecknas som god servicenivå. Genom att detta mål anges, ska de av Sandvikens kommuns identifierade butiker och drivmedelstationer vara berättigade att söka visst statligt stöd genom Länsstyrelsen i Gävleborg och Region Gävleborg.

4 Nuläge 2019

4.1 Kommentarer

Sandvikens kommun har under flera år haft en ökad befolkningstillväxt men under det senaste året minskade invånarantalet något.

År	Folkmängd vid december månads slut	Folkökning
2014	37 833	583
2015	38 314	481
2016	38 949	635
2017	39 259	310
2018	39 208	-51

De sju uttalade orterna för varuförsörjningsplanen är följande

Järbo

Årsunda

Kungsgården

Gästrike Hammarby

Åshammar

Österfärnebo

Gysinge

4.2 Nuläge dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i kommunens orter

Dessa dagligvarubutiker och drivmedelsstationer, som är ensamma på orterna, utgör strategiska kluster för hushållen.

- Ica Nära Järbo, Servicepunkt
- Preem Järbo
- Nära Dej Åshammar
- Coop Nära Kungsgården
- Ica Nära Österfärnebo
- Din X Österfärnebo
- Ica Nära Årsunda
- Gulf Årsunda
- Gysinge brukshandel Gysinge, Servicepunkt

5 Stöd till kommersiell service på landsbygden

Enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service får ekonomiskt stöd lämnas om det kan bidra till att uppfylla målet för den regionala tillväxtpolitiken. Sådant ekonomiskt stöd är statligt och prövas och beviljas av länsstyrelsen.

Dagligvarubutiker på landsbygden kan söka ekonomiskt stöd för sin verksamhet i form av *investeringsbidrag* och *servicebidrag* från Länsstyrelsen samt *hemsändningsbidrag* från kommunen.

Investeringsstöd kan sökas hos både Länsstyrelsen och Region Gävleborg.

I första hand kan företagare som har en dagligvarubutik eller en drivmedelsstation i ett gles- eller landsbygdsområde få stöd. Om det finns särskilda skäl kan även företagare som har en fackhandelsbutik få stöd. Även näringsidkare som bedriver verksamhet med varubuss och säljer dagligvaruhandel till konsumenter kan, om det finns särskilda skäl, beviljas stöd.

För drivmedelsanläggningar kan investeringsbidrag och servicebidrag ges till den sista anläggningen på orten där avståndet till närmast konkurrerande försäljningsställe är cirka 15 km eller mer. En bedömning får göras från fall till fall om andra omständigheter har betydelse för att upprätthålla den kommersiella servicen.

Det gäller både bemannade och obemannade drivmedelsanläggningar

5.1 Investeringsstöd

Investeringsstöd är ett stöd som lämnas direkt till företagaren. Investeringsbidraget kan sökas för inköp av inredning, utrustning, ny- eller ombyggnad eller större reparationer av lokaler. Bidraget kan även sökas för utbildningsinsatser och åtgärdsprogram som syftar till att höja lönsamheten eller förbättra servicen.

5.2 Servicebidrag

Servicebidraget kan sökas av företag som är särskilt viktiga för konsumenternas varuförsörjning, om de drabbas av tillfälliga lönsamhets- och likviditetsproblem. Syftet är att förhindra eller fördröja nedläggningar. Bidraget kan ges med högst 250 000 kr per år och lämnas för sammanlagt tre år (åtgärdsplan krävs)

5.3 Hemsändningsbidrag

Hemsändningsbidrag syftar till att vara ett stöd för landsbygdshushållens dagligvaruförsörjning och värna om lanthandlarna. Butiken ska söka om och beviljas varuhemsändningsbidrag innan leveranser kan ske. Ansökan skickas till näringslivsenheten, Sandvikens kommun. Hemsändning kan även innebära inköpsresa, att butiken hämtar kunderna till butiken så de kan handla på egen hand. Detta för att kunderna utöver inhandling ska få ett socialt utbyte med andra kunder och personalen i butiken. Kunden ansöker om hemsändning eller inköpsresa hos beviljad butik.

Hemsändningsbidraget kan sökas från kommunen av de butiker som upprätthåller hemsändning av varor till kunder som har svårt att själva ta sig till butiken. Bidraget är ett kommunalt stöd som delvis finansieras med statliga medel.

Det statliga stödet lämnas till kommunen om kommunen ekonomiskt bidrar till en butiks hemsändning av dagligvaror till hushåll eller om kommunen anordnar inköpsturer till en butik. Kommuner får 50 % i bidrag, max 200 kr per kund och inköpstur.

5.3.1 Villkor för kund

För att ett hushåll ska få varuhemsändning eller inköpsresa måste man ha svårigheter att ta sig till närbutiken på egen hand. Sådana svårigheter kan t.ex. vara att man inte har egen bil, att kollektivtrafik saknas eller att man har någon funktionsnedsättning. Hemsändning ersätter inte färdtjänst.

Hushåll dit varorna ska levereras/inköpsresa ska ligga i byn med ett upptagningsområde inom 20 km från butiken som beviljats hemsändningsbidrag från kommunen.

Ansökan om varuhemsändning eller inköpsresa görs av kunden till butiken och denna bedömer och beslutar enligt villkoren (kontakta näringslivsenheten vid oklarheter). Butiken sammanställer ett register där det tydligt ska framgå att registret utgör underlag för redovisning av hemsändningsbidrag till kommunen.

Varuhemsändning omfattar livsmedel och andra dagligvaror. Andra varor i butikens sortiment kan också ingå om det inte förorsakar extra kostnader. Butiken avgör vilka dagar som hemsändningen eller inköpsturen sker.

5.3.2 Hantering och rapportering

Det är butikens ansvar att ordna transport och försäkring för denna tjänst.

Varje hemsändning/resa ska noteras av butiken i en kvittenslista. Där ska kundens namnteckning finnas samt datum för varje tillfälle.

Butiken får bidrag från kommunen för de hushåll som uppfyller villkoren med 100 kr per hemsändning högst en gång per vecka och hushåll.

Utbetalning sker till butiken två gånger per år genom att butiken rapporterar in kvittenslistor till nedanstående adress, där även kopia på kundregistret ska medfölja.

Denna begäran om utbetalning av hemsändningsbidrag skickas in senast 15 juli för första halvårets leveranser och senast 10 januari för andra halvårets leveranser.

Ansökan om varuhemsändningsbidrag samt utbetalning för detta skickas till Sandvikens kommuns näringslivskontor.

6 Servicepunkter

Grundläggande service är en mycket viktig för att få utveckling och ökad tillväxt i kommunen. Tillgången till dagligvaror, drivmedel och mötesplats på orten är en förutsättning för företagande, boende och besöksnäring.

För att stärka den lokala handeln och drivmedelsstationer i orterna ges möjlighet att ansöka om att få uppdragsavtal för att bli en servicepunkt. På en servicepunkt ska man till exempel kunna hämta paket, erbjuda caféhörna, erhålla turistinformation, tillgång till wifi med mera.

Anledningen är att fler ska besöka butiken/drivmedelsstationen och kunna utträta sina ärenden, träffa människor och samtidigt stärka handeln.

6.1 Upplägg

Ansökan för en servicepunkt, ett uppdragsavtal med kommunen, hanteras av kommunens näringslivskontor. En servicepunkt per ort och avtal tecknas på tre år, med avstämning årligen. Inför ny ansökningsperiod ska ansökan vara inlämnad senast sista oktober. Finns flera ansökningar från orten tas beslut om servicepunkt i samråd med exempelvis byalag.

6.2 Kriterier för servicepunkt

Minst tre kriterier måste vara uppfyllda för att godkännas som servicepunkt, varav punkt ett är obligatorisk. Det finns åtta kriterier att välja bland och ersättning utbetalas för max fem av dessa.

1. Turistinformation/turistmaterial/servicepunkten bereder plats för bland annat kommunens Sommarmagasin och karta (viktigt att meddela Turistbyrån innan materialet tar slut). Gärna komplettera med information utifrån besökarnas önskemål och behov, försäljning av fiskekort, anslagstavla för lokala evenemang med mera. Delta vid kommunens informationsträffar.
2. Erbjuder hemkörning av livsmedel.
3. En caféhörna som ger möjlighet till en stunds samvaro.
4. Dator med internetuppkoppling eller tillgång till wifi.
5. Anordna minst tre aktiviteter fördelade under året. Aktiviteter anges vid ansökan om ersättningen. Önskvärt att aktiviteterna ska samla fler aktörer vilket ger ett mervärde för kommunens orter i form av samarbete.
6. Erbjuder kopiera, scanna och skriva ut tjänst.
7. Post- och paketutlämning.
8. Övrigt utifrån ortens förslag (sker i samråd med näringslivsenheten).

6.3 Villkor och ersättningsnivå

Det ska tydligt framgå att det är en servicepunkt och att kommunen är delaktig. Skylt tillhandahålls av kommunen.

För att bli godkänd som servicepunkt krävs att minst tre kriterier uppfylls. Ersättning erhålls för max fem kriterier och för var och en av tjänsterna betalar kommunen 7 000 kronor till företaget, maximalt 35 000 kronor.

Utbetalning sker efter avtalet godkänts och undertecknats av båda parter. Om avtalet inte fullföljs blir företaget återbetalningsskyldig.

6.4 Grundkrav

Näringsstället ska hålla öppet minst fem timmar per dag, fem dagar i veckan. Lokalerna ska vara tillgänglighetsanpassade, vilket bedöms av Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning.

Ersättningen avser bidrag för ett kalenderår. Rapport ska inlämnas varje år av respektive ort och inlämnas till kommunens näringslivsenhet senast den sista januari varje år.

6.5 Aktuella servicepunkter

Gysinge Brukshandel 2018-10-01-2021-09-30

Ica Nära Järbo 2018-10-01-2021-09-30

Ica Nära Österfärnebo 2019-07-01-2022-06-30

Kommunen ser kontinuerligt över möjligheterna att utveckla servicen i orterna. Ambitionen är att alla kommunens orter ska erhålla servicepunkter.